

Fulltextové elektronické informační zdroje

Vznik e-časopisů a e-knih

- za všechno může Internet a služba WWW (World Wide Web)
- rozšíření a získání velké obliby WWW s sebou přineslo nové možnosti v publikování
- 90.léta 20.století přinesla otázku – zanikne klasická kniha?
- současnost – symbióza klasiky a e-verze
- vznik čistě elektronických časopisů (příkl. IKAROS)
- VÝHODA – dostupnost 24 / 7 (24 hodin, 7 dnů v týdnu)

Současný stav – licenční politika

- současný a další vývoj určuje licenční politika nakladatelů
  - vychází z dohody s uživatelem – konzorciem, institucí, atd.
- tištěná a online verze současně
  - online zcela volně
  - volně po určité době – tzv. „embargo“ (pohybuje se od 1/2 roku do 2 let)
  - předplatitelé tištěné verze – online zdarma
  - předplatitelé tištěné verze – online za příplatek
  - zakoupení tištěné nebo jen online verze
  - členství ve společnostech, které vydávají časopis
  - konzorciální přístupy (Springer, Elsevier, Wiley, Oxford atd.)

Technické podmínky

- PC připojené na Internet s prohlížečem
- plné texty jsou ve formátu:
  - HTML
  - PDF (Adobe Acrobat – volně stažitelný)
  - výjimečně jiný formát (obrázkový)
- zajištění přístupu
  - přímý přístup – IP-adresy instituce, vzácně ID a heslo
  - vzdálený přístup – vaše osobní ID a heslo

Katalogy časopisů

- souborné katalogy
  - záznamy časopisů, které v tištěné nebo online podobě odebírají knihovny v ČR – úplnost záleží na spolupráci knihoven
- Národní lékařská knihovna – MEDVIK
- Národní knihovna ČR – báze SKCP
- katalogy online časopisů
  - 1. LF UK – Elektronická knihovna časopisů – EZB
  - UK – Portál elektronických časopisů – SFX
  - NLK – Portál elektronických zdrojů
- služba pro získání článku – MVS, MMVS

EZB (elektronická knihovna časopisů)

- projekt německé univerzitní knihovny v Regensburgu
- nabízí jednoduchý přístup (a zejména správu) elektronických časopisů
- najdete zde dostupnost jednotlivých titulů
- vyhledávání jednoduché – dle názvu, zkratky, nakladatele, předmětu (v němčině), ISSN
- přístupnost – „semafor“
  - zelená (volný zdroj)
  - žlutá (licence pro naši organizaci – 1.LF)
  - červená (nemáme přístupné)

Jak na časopis?

Příklad 1

- mám citaci:

Clinical Chemistry & Laboratory Medicine 2006, 44(7): 813-16 (Gibelin P et al: Prognostic value...)

- zjistím, zda ho má 1. LF online
- EZB – hledám v rychlém vyhledávání „clin chem lab med“
- u časopisu se objeví
  - „ičko“ – informace o časopisu
  - „readme“ – info o předplatném
  - „semafor“
- vyberu záznam, který je přístupný (žlutý)
- propojím se na stránku časopisu
- najdu potřebný článek
- stáhnu

Příklad 2

- mám citaci:

Experimental Neurology 2006, 202(1): 21-35 (Bakker M et al: Postural responses...)

- zjistím, zda ho má 1.LF online
- EZB – hledám v rychlém vyhledávání „experimental neurology“
- u časopisu se objeví
  - „ičko“ – informace o časopisu
  - „readme“ – info o předplatném
  - „semafor“
- časopis bohužel není pro nás přístupný (červený), ale mohu zjistit, která knihovna používající EZB ho má dostupný – list of participating institutions
- podívám se do souborného katalogu
- Národní lékařská knihovna – v roce 2006 nemá žádná knihovna v tištěné podobě
- Národní knihovna ČR – v roce 2006 nemá žádná knihovna v tištěné podobě
- zvolím tedy možnost z EZB – knihovna – služba MVS

Portál e-zdrojů – NLK

- registrovaný čtenář NLK může využívat vzdálený přístup
- NLK – portál SerialsSolution
  - <https://nlk.cz/> – menu „elektronické zdroje“
- ukázka – časopis „Lancet“
- při přístupu mimo budovu NLK musíte použít přihlašovací ID a heslo (jiné než při přístupu na UK!)

Jak k e-knihám?

- seznamy e-knih v rámci portálu
  - web 1.LF, web knihovny 1.LF – přehled
- ukázka Gale
- ukázka Books@OVID
  - Portál elektronických zdrojů UK – přehled
- katalog UK – ALEPH
  - <http://ckis.cuni.cz>
- např. hledání dle klíčového slova – „psychologie“

Odkazy

Související články

- Informace a informační instituce
- Katalogy (1. LF UK, NT)
- Základy vyhledávání ve volných zdrojích
- Orientace v dostupných e-zdrojích
- Informační zdroje na UK
- Fulltextové elektronické informační zdroje
- Citování použité literatury
- Písemná vědecká nebo odborná komunikace

Zdroj

- STEJSKALOVÁ, Jitka. *EIZ Fulltextové* [online]. [cit. 2012-03-15]. <<https://el.lf1.cuni.cz/p87118680/>>.